

Datum
2022-03-17
Vår referens
Jenny Casella Kiiskinen
Utvecklingssekreterare
jenny.kiiskinen@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Hållbarhetsrapport 2021 STK-2021-831

Sammanfattning

Årets hållbarhetsrapport syftar till att redovisa en nulägesbild av Malmös utveckling inom samtliga 17 Globala mål som ingår i Agenda 2030. Sammantaget går utvecklingen i många fall åt rätt håll i Malmö. Samtidigt handlar det ibland om en utveckling som vänt från en låg nivå där Malmö fortfarande ligger sämre till än övriga storstäder eller riket, det gäller till exempel för arbetslöshet och barnfattigdom. Vad gäller miljömålen pekar utvecklingen i rätt riktning för flera av indikatorerna. Men för flera andra syns ingen eller till och med en oönskad utveckling, bland annat för ekosystem och biologisk mångfald. När det kommer till den ekonomiska dimensionen av hållbarhet visar indikatorerna att både medel- och medianinkomster har ökat för Malmös befolkning som helhet. De ligger dock kvar på nivåer som är cirka tio procent lägre än rikets. Även den ekonomiska ojämlikheten har minskat något i Malmö som helhet under perioden 2011–2020, en utveckling som följer rikets.

Stadskontoret bedömer att ett fortsatt utvecklingsarbete behöver göras kopplat till vilka indikatorer som används för stadens hållbarhetsuppföljning. Även andra kompletterande metoder för uppföljning och analys kommer utvecklas som, tillsammans med indikatorerna kan integreras i relevanta processer och beslut framöver. Inom dessa utvecklingsområden är samverkan mellan stadskontoret och stadens samlade förvaltningar och bolag en framgångsfaktor.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner rapporten *Hållbarhetsrapport 2021. Nulägesbild av Malmö stads utveckling inom Agenda 2030 och de Globala målen.*
2. Kommunfullmäktige översänder rapporten *Hållbarhetsrapport 2021. Nulägesbild av Malmö stads utveckling inom Agenda 2030 och de Globala målen* för kännedom till samtliga nämnder och bolag.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse till KSAU 220328 Hållbarhetsrapport 2021
- Hållbarhetsrapport 2021

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-03-28

Kommunstyrelsen 2022-04-06

Kommunfullmäktige 2022-04-28

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Fritidsnämnden

Funktionsstödsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Statskontoret

Tekniska nämnden

Valnämnden

Överförmyndarnämnden

Boplats Syd AB

Malmö kommuns Parkerings AB

Malmö Leasing AB

Malmö Live Konserthus AB

Malmö Stadsteater AB

Minc i Sverige AB

MKB Fastighets AB

Parkeringsövervakning i Malmö AB

Ärendet

Uppdraget att utveckla en hållbarhetsrapport har sitt ursprung i Malmökommissionens arbete (2010–2013) och 2016 presenterades den första rapporten. Sedan 2017 bedriver Malmö stad ett kommunövergripande utvecklingsarbete kring genomförandet av Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. *Hållbarhetsrapport 2019* beskrev var Malmö befann sig i relation till samtliga globala hållbarhetsmål. En av slutsatserna var att Malmö möter särskilt stora utmaningar i relation till den sociala dimensionen av hållbarhet. Av den anledningen fokuserade 2020 års rapport på de Globala mål som leder staden i riktning mot social hållbarhet.

Syfte och målgrupp

Hållbarhetsrapport 2021 syftar till att redovisa en nulägesbild av Malmös utveckling inom samtliga 17 Globala mål. Rapporten ska vara relevant för en bred målgrupp och som sådan kunna tjäna både som ett av flera besluts- och planeringsunderlag och som underlag i dialoger mellan förvaltningar och bolag i Malmö stad.

Tillvägagångssätt, metod och material

Årets rapport är framtagen utifrån lite mer än 100 indikatorer. Indikatorerna har valts för att framöver ge goda förutsättningar att följa utvecklingen på lokal nivå. Urvalet bygger både på de

indikator-set som används för att följa upp de Globala målen på global och nationell nivå, de lokala indikatorer som finns att tillgå i Kolada, som är en databas med nyckeltal för kommuner och regioner, samt det urval som gjordes i samverkan med samtliga förvaltningar inför *Nulägesbeskrivning 2018* och *Hållbarhetsrapport 2019*. I *Hållbarhetsrapport 2021* redovisas utfallet uppdelat på kön när så är möjligt liksom att Malmös utveckling jämförs med riket, Skåne, Stockholm och Göteborg. Indikatorurvalet kommer att fortsätta ses över kommande år och avsikten är då att utöka möjligheten att göra jämförelser mellan olika grupper av Malmöbor samt mellan olika områden i staden. Ett utkast av rapporten har varit på förvaltningsremiss hos samtliga förvaltningar i staden.

Vad säger rapporten?

Sammantaget går utvecklingen i många fall åt rätt håll i Malmö. Samtidigt handlar det ibland om en utveckling som vänt från en låg nivå där Malmö fortfarande ligger sämre till än övriga storstäder eller riket. Det gäller till exempel för arbetslöshet och barnfattigdom, som dessutom hänger intimt samman. Ett annat område där utvecklingen går åt rätt håll är utbildning. Allt fler barn går i förskola och för många skolelever går det allt bättre och fler avslutar gymnasiet nu än tidigare. Avslutad skolgång är enligt forskning en av de faktorer som mest påverkar chanserna för att få ett jobb, en inkomst och bli delaktig i samhället, som i sin tur har en positiv påverkan på hälsa och välbefinnande. Ytterligare ett område där det mesta pekar på en utveckling i önskad riktning är trygghet. Malmöborna känner sig allt tryggare i sin stad. Det är dock viktigt att poängtera att det, trots en utveckling som generellt går i önskad riktning, kvarstår flera utmaningar inom ramen för den sociala dimensionen av hållbarhet. För en enskild indikator kan utvecklingen gå åt rätt håll på övergripande nivå, men utfallet kan se olika ut för olika grupper av Malmöbor, en ojämlikhet som inte alltid syns i resultatet.

Vad gäller miljömålen pekar utvecklingen i rätt riktning för flera av indikatorerna. Men för andra syns ingen eller till och med en oönskad utveckling, vilket bland annat gäller för ekosystem och biologisk mångfald. Inte heller finns aktuella siffror för de konsumtionsbaserade utsläppen, som står för en betydande del av Malmös bidrag till de globala utsläppen av växthusgaser, vilket gör det svårare att säga hur Malmö (inte Malmö stads verksamheter) ligger till vad gäller utsläpp. För både biologisk mångfald och konsumtionsbaserade utsläpp pågår ett nationellt och lokalt arbete för att ta fram nya indikatorer, vilket gör att kommande uppföljningar kommer att kunna ge en mer rättvisande bild av utvecklingen.

När det kommer till den ekonomiska dimensionen av hållbarhet visar indikatorerna att både medel- och medianinkomster har ökat för Malmös befolkning som helhet. De ligger dock kvar på nivåer som är cirka tio procent lägre än riket. Även den ekonomiska ojämlikheten har minskat något i Malmö som helhet under perioden 2011–2020, en utveckling som följer rikets. Indikatorer för att mäta hållbar inkluderande tillväxt på lokal nivå behöver kompletteras. De indikatorer som finns visar att antalet arbetsplatser i Malmö under de tio åren har ökat med över 40 000. I slutet av 2020 fanns över 190 000 arbetsplatser i staden. Malmö blir allt viktigare för den skånska arbetsmarknaden. Vad gäller arbetspendling till och från Malmö har den ökat marginellt, samtidigt som resor med kollektivtrafik inom staden ökat snabbt sedan 2015. När det kommer till energi ökar mängden förnyelsebar och återvunnen energi som produceras i Malmö i stort, vilket kan bidra till att skapa förutsättningar för en mer hållbar industri.

Ett utvecklingsarbete kring definition av ekonomisk hållbarhet pågår inom ramen för uppdraget för den Nationella samordnaren för Agenda 2030 och inom Sveriges kommuner och regioner och Malmö stad deltar i dessa diskussioner.

Stadskontorets bedömningar om nästa steg

Rapporten avslutas med följande övergripande bedömningar.

- Utveckling av indikatorer

Stadskontoret, i samverkan med stadens förvaltningar, behöver fortsättningsvis arbeta gemensamt med en översyn och utveckling av indikatorerna för att än bättre spegla helheten och komplexiteten inom varje målområde. Indikatorerna kommer också ses över så att de skilda villkoren för barn, unga och äldre vägs in för alla relevanta indikatorer.

- Kvalitativ data och fördjupade analyser

Att följa upp utvecklingen av de Globala målen kräver även analyser av komplexa orsakssamband och samhällsförändringar som inte alltid kan beskrivas med hjälp av enbart kvantitativ data. Parallellt med arbetet att utveckla indikatorerna kommer därför andra metoder för uppföljning att utvecklas, metoder som kompletterar statistiken med forskning, kunskap och annan data, både av kvalitativ och kvantitativ karaktär.

Principen om att inte lämna någon utanför är central i Agenda 2030. För att leva upp till den behöver analyser som synliggör skillnader mellan olika grupper vara en naturlig del av stadens hållbarhetsuppföljning. Att göra det har dock sina utmaningar då det finns områden där det idag saknas statistik, både på nationell och lokal nivå, för att kunna följa utfallet för olika befolkningsgrupper i förhållande till målen i Agenda 2030 (SCB, 2020–1). Ett sätt att hantera detta kan vara en utökad användning av kvalitativa metoder.

När det gäller utvecklingen av stadsövergripande analyser ser stadskontoret behov av ett fördjupat samarbete med stadens fackförvaltningar. I fackförvaltningarna finns specialistkunskap och möjligheter till omvärldsbevakning som är viktiga komponenter i de stadsövergripande analyserna. I fackförvaltningarna finns också etablerade strukturer för dialog och samarbete med professionen samt förståelse för verksamheternas utmaningar som är central för att analyserna ska bli än mer relevanta.

- Användning av hållbarhetsrapportering

Att använda hållbarhetsrapportering som underlag i budgetprocessen, nämndernas och bolagens årsanalyser och i andra beslutsprocesser, bidrar till att synliggöra stadens utmaningar och hur stadens samlade verksamheter kan möta dessa. Att systematiskt integrera hållbarhetsrapporteringen i strategiskt viktiga dialoger kan stärka arbetet med att identifiera gemensamma prioriteringar och insatser som behöver genomföras. En stadsövergripande process pågår dessutom för att ta fram en modell för hållbarhetsanalys inför beslut, det vill säga metoder som kan användas i relevanta beslutsprocesser och bidra till att ytterligare utveckla stadens hållbarhetsarbete. För utvecklingsarbeten av detta slag är samverkan mellan stadskontoret och stadens samlade förvaltningar och bolag en framgångsfaktor.

Stadskontorets förslag

Stadskontorets förslag till beslut är att kommunfullmäktige godkänner rapporten och översänder den till stadens nämnder och bolag för kännedom.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör